

Sygn. akt II AKa 347/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Marek Motuk (spr.)

Sędziowie: SA – Małgorzata Janicz

SO (del.) – Ewa Gregajtys

Protokolant: st. sekr. sąd. Małgorzata Reingruber

przy udziale Prokuratora Hanny Gorajskiej - Majewskiej

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2015 r.

sprawy K. K. s. C. i H. z domu C., ur. (...) w W.

w przedmiocie odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 13 lipca 2015 r. sygn. akt XVIII Ko 43/15

I. zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że wysokość zasądzonego od Skarbu Państwa na rzecz K. K. odszkodowania obniża do kwoty 12 166 zł i 56 gr (dwanaście tysięcy sto sześćdziesiąt sześć złotych pięćdziesiąt sześć groszy);

II. w pozostałym zakresie wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy;

III. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od Skarbu Państwa na rzecz K. K. kwotę 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania oraz kwotę 79.082,64 zł tytułem odszkodowania, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. W pozostałej części wniosek oddalił, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa.

Wyrok powyższy zaskarżył prokurator w części zasądzenia na rzecz wnioskodawcy odszkodowania w kwocie 79.082,64 zł za okres jego tymczasowego aresztowania i pozostawiania bez pracy t.j. łącznie za 26 miesięcy, zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

- obrazę przepisów postępowania, a w szczególności art. 4 i 7 kpk oraz art. 366 § 1 kpk polegającą na nienależytym rozważeniu całokształtu okoliczności ujawnionych na rozprawie i niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w tym bezkrytycznym oparciu się na zeznaniach wnioskodawcy, bez próby ich weryfikacji i oceny zgodnie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz nieprawidłowe wyliczenie szkody w związku z zastosowaniem wobec wnioskodawcy tymczasowego aresztowania;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na niezasadnym przyjęciu kwoty 79.082,64 zł tytułem odszkodowania za okres tymczasowego aresztowania od dnia 14 kwietnia 1983 r. do dnia 23 lipca 1983 r. i okres pozostawania wnioskodawcy bez pracy – t.j. łącznie za 26 miesięcy.

Opierając się na przytoczonych zarzutach, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja prokuratora w części zasługuje na uwzględnienie.

Z treści zarzutów, jak i uzasadnienia apelacji wynika, iż prokurator nie kwestionuje wyroku w zakresie zasadności zasądzenia na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienia za doznaną przez niego krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania i jego wysokości.

Natomiast zarzuty skarżącego ograniczają się jedynie do kwestionowania czasokresu, za jaki zostało zasądzone na rzecz wnioskodawcy odszkodowanie t.j. za 26 miesięcy oraz ustalenia przez sąd I instancji wysokości szkody poniesionej przez wnioskodawcę w stosunku miesięcznym na kwotę 3.041,64 zł.

W ocenie Sądu Apelacyjnego na uwzględnienie zasługuje zarzut prokuratora dotyczący okresu, za który wnioskodawcy przysługuje odszkodowanie. W judykaturze utrwalił się bowiem jednolity pogląd, zgodnie z którym szkoda wynikająca z wykonania decyzji o pozbawieniu wolności ograniczona jest do normalnych następstw i skutków bezpośrednio wynikających z wykonania tej decyzji. Natomiast poza odpowiedzialnością odszkodowawczą Skarbu Państwa w tym trybie pozostają wszelkie przejawy represji za działalność związaną z walką o niepodległy byt Państwa Polskiego, takie jak zwolnienie z pracy, trudności z jej znalezieniem, zmuszenie przez pracodawcę do przejścia na gorzej płatne stanowisko i wynikających z tego problemów finansowych (por. m.in.:

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2014 r. sygn. akt IV KK 275/14 LEX nr 1521246, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r., sygn.. akt V K 52/14, Lex Nr 146154; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2013 r., sygn.. akt IV K 292/12, Lex Nr 12777775; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 maja 17 maja 2013 r., sygn.. akt II AKa 147/13, Lex Nr 1331171 oraz wyroki w nich powołane).

Odnosząc powołane orzecznictwo do realiów niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż niewątpliwie brak jest podstaw do kwestionowania ustalenia sądu I instancji, zgodnie z którym wnioskodawca po uchyleniu wobec niego tymczasowego aresztowania pozostawał bez pracy oraz, że fakt miał związek z prowadzoną przez niego działalnością niepodległościową na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i był wyrazem stosowanych wobec niego represji. Jednakże okoliczność ta nie wynikała bezpośrednio z wykonania wobec niego orzeczenia o tymczasowym aresztowaniu.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny uznał, iż wnioskodawcy przysługuje odszkodowanie jedynie za szkodę, którą poniósł bezpośrednio z wykonania wobec niego postanowienia o tymczasowym aresztowaniu i pozbawienia go wolności na tej podstawie przez okres od 12 kwietnia 1983 r. do 23 lipca 1983 r. (zaokrąglając ten okres do pełnych 4 miesięcy).

Sąd Apelacyjny nie podzielił natomiast zarzutu skarżącego dotyczącego dowolności oceny materiału dowodowego, a w szczególności zeznań wnioskodawcy na okoliczność szkody, jaką poniósł on w wyniku wykonania postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, a także ustaleń faktycznych dokonanych na jego podstawie, co do jej wysokości. Tok rozumowania sądu I instancji, zgodnie z którym wnioskodawca, jako osoba pozostająca na utrzymaniu rodziców i otrzymująca dodatkową pomoc od organizacji niepodległościowych mógłby w całości zaoszczędzić otrzymywane wynagrodzenie, aczkolwiek może budzić wątpliwości skarżącego, to nie wykazuje oczywistych błędów natury logicznej, ani też w sposób oczywisty nie pozostaje w sprzeczności z zasadami prawidłowego rozumowania oraz doświadczeniem życiowym. Z tych też względów Sąd Apelacyjny uznał ocenę dowodów w powyższym zakresie, jak mieszczącą się

w granicach swobodnego uznania sądu, a w konsekwencji dokonane na ich podstawie ustalenia faktyczne co do wysokości szkody za prawidłowe.

Przyjmując zatem, iż wysokość miesięcznej szkody, jaką poniósł wnioskodawca wynosiła 3041,64 zł, zaś okres pozbawienia wolności wynosił 4 miesiące, łączna wysokość poniesionej przez wnioskodawcę szkody wynikłej bezpośrednio z wykonania postanowienia o tymczasowym aresztowaniu w ocenie Sądu Apelacyjnego wynosiła 12.166 zł i 56 gr.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny zmienił wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że wysokość zasądzonego od Skarbu Państwa na rzecz K. K. odszkodowania obniżył do kwoty 12.166 zł i 56 gr. W pozostałym zaś zakresie wyrok w zaskarżonej części utrzymał w mocy.